

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Κλινική Άσκηση στη Λογοπαθολογία 2

Ενότητα 3: Διαγνωστικές & Θεραπευτικές
Προσεγγίσεις στις Διαταραχές Άρθρωσης &
Φωνολογίας – 2

Ταφιάδης Διονύσιος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τμήμα Λογοθεραπείας

Κλινική Άσκηση στη Λογοπαθολογία 2

Ενότητα 3: Διαγνωστικές & Θεραπευτικές Προσεγγίσεις
στις Διαταραχές Άρθρωσης & Φωνολογίας – 2.

Ταφιάδης Διονύσιος

Εργαστηριακός Συνεργάτης

Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- Αναφορά στην σχέση των διαταραχών της άρθρωσης, φωνολογικής ενημερότητας και φωνολογίας στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία.

Περιεχόμενα ενότητας

- Κριτήρια Αξιολόγησης Φωνολογικών Διαταραχών
- Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές
- Οριοθέτηση Φωνολογικών Διαταραχών
- Διαγνωστικά Κριτήρια Κατά DSM-IV

Κριτήρια Αξιολόγησης Φωνολογικών Διαταραχών

Κριτήρια Αξιολόγησης Φωνολογικών Διαταραχών (1 από 4)

- Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '70 για την κατάταξη των προβλημάτων ομιλίας και λόγου κυριαρχούσε το ιατρικό μοντέλο ταξινόμησης, του οποίου οι αρχές ήταν βασισμένες στην αιτιολογία (ομιλία και λόγος παιδιών με βαρηκοΐα, με σχιστίες, κλπ.). Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 άρχισε να χρησιμοποιείται, και σήμερα έχει καθιερωθεί, το γλωσσολογικό μοντέλο ταξινόμησης, που στηριζόταν στο ιατρικό μοντέλο.

Κριτήρια Αξιολόγησης Φωνολογικών Διαταραχών (2 από 4)

- Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο τα προβλήματα της ομιλίας ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες.
- α) Προβλήματα άρθρωσης, που ήταν το αποτέλεσμα διαταραχής στη μορφολογία και / ή στη φυσιολογία των οργάνων άρθρωσης και των οργάνων ακοής.
- β) Λειτουργικά προβλήματα στην άρθρωση (ο όρος λειτουργικά σήμαινε μη οργανικά).

Κριτήρια Αξιολόγησης Φωνολογικών Διαταραχών (3 από 4)

- Σήμερα στηριζόμενοι στο γλωσσολογικό μοντέλο αξιολογούμε και κατατάσσουμε τα προβλήματα ομιλίας του παιδιού, ανεξάρτητα από την αιτιολογία, σε ένα από τα τρία επίπεδα οργάνωσης της ομιλίας. Τα τρία επίπεδα οργάνωσης της ομιλίας είναι:
 - Το φωνολογικό επίπεδο
 - Το φωνητικό επίπεδο
 - Το αρθρωτικό επίπεδο

Κριτήρια Αξιολόγησης Φωνολογικών Διαταραχών (4 από 4)

- Ο Ingram παρουσίασε την φωνολογική ανάπτυξη του παιδιού με έναν ιδιαίτερα ενδιαφέροντα τρόπο, καθώς κάνει μια αντιστοιχία ανάμεσα στα στάδια της γραμματικής και της φωνολογικής ανάπτυξης με τα στάδια του Piaget στη γνωστική ανάπτυξη.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (1 από 15)

- Οι αναπτυξιακές φωνολογικές διαταραχές είναι μια ομάδα των διαταραχών του λόγου, οι οποίες επηρεάζουν την ικανότητα των παιδιών να αναπτύσσουν ομαλά κατανοητή ομιλία κατά το χρονικό διάστημα των τεσσάρων ετών της ηλικίας τους, και σε ορισμένες περιπτώσεις την ικανότητά τους να μάθουν να διαβάζουν και να συλλαβίζουν.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (2 από 15)

- Οι αναπτυξιακές φωνολογικές διαταραχές μπορεί να είναι ήπιες, μέτριες και σοβαρές. Στις ήπιες περιπτώσεις το αποτέλεσμα μπορεί να είναι χαριτωμένο ή παράξενο, ενώ στις σοβαρές περιπτώσεις ο λόγος του παιδιού μπορεί να είναι τελείως ακατάληπτος. Οι φωνολογικές διαταραχές περιλαμβάνουν μια δυσκολία στη διαδικασία εκμάθησης και οργάνωσης όλων των ήχων που απαιτούνται για καθαρή ομιλία, ανάγνωση και συλλαβισμό.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (3 από 15)

- Το βασικό χαρακτηριστικό της διαταραχή αυτής είναι η αδυναμία του παιδιού να χρησιμοποιήσει αναπτυξιακά αναμενόμενους ήχους.
- Έτσι, μπορεί να υποκαθιστά ήχους, να παραλείπει ήχους όπως τα τελικά σύμφωνα κ.α. Η διαταραχή μπορεί να αφορά στην άρθρωση ή και τη γλωσσική κατηγοριοποίηση των ήχων της ομιλίας γνωστικά.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (4 από 15)

- Ωστόσο, τα φωνολογικά λάθη (λάθη δηλαδή που προκύπτουν επειδή το παιδί δεν έχει ακόμα συνειδητοποιήσει τη λειτουργική διάκριση των ήχων και την ταξινόμηση τους σε σύστημα με σχέσεις αντίθεσης μεταξύ τους, π.χ. διάκριση του /p/ από το /b/ του /k/ από το /g/) δεν πρέπει να συγχέονται με προβλήματα άρθρωσης των φθόγγων (προβλήματα που σχετίζονται με το λεπτό κινητικό έλεγχο των αρθρωτών τους για την παραγωγή του λόγου).

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (5 από 15)

- Στην πρώτη περίπτωση, το πρόβλημα έγκειται στη γλώσσα (με την έννοια του αφηρημένου συστήματος), ενώ στη δεύτερη σε προβλήματα που αφορούν στη χρήση των αρθρωτών.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (6 από 15)

- Οι φθόγγοι που προσβάλλονται πιο συχνά είναι τα:
- [l], [r] (πρόκειται για δύσκολους φθόγγους που δεν έχουν σταθερή θέση άρθρωσης, για αυτό και ή λείπουν από πολλές γλώσσες ή προφέρονται διαφορετικά από γλώσσα σε γλώσσα,
- [θ], [f], [δ], [ν] που ανήκουν στα τριβόμενα σύμφωνα τα οποία είναι δύσκολοι φθόγγοι,
- [s], [z] και τους συνδυασμούς τους [ks], [ps], [st], [ts], [dz], κτλ.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (7 από 15)

- Σύμφωνα με τους Grunwell & Russell η καθυστέρηση ή παντελής διακοπή της φωνολογικής απόκτησης μπορεί να οφείλεται στους ακόλουθους πέντε λόγους:
- Το παιδί μπορεί να κατακλύζεται από τα πολύπλοκα συστήματα ήχων στα οποία εκτίθεται και να αδυνατεί να αντλήσει νέες πληροφορίες από το γλωσσικό του περιβάλλον. Να υπάρχει ενδεχομένως καθυστέρηση στην ωρίμανση του παιδιού που να περιορίζει τη γλωσσική παραγωγή του.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (8 από 15)

- Να μην υπάρχει ανατροφοδότηση από το γλωσσικό περιβάλλον του παιδιού και να περιορίζεται έτσι η γλωσσική εν γένει και η φωνολογική του ειδικότερα συνειδητοποίηση.
- Να δέχεται τόσο μεγάλη ποικιλία γλωσσικών ερεθισμάτων, ώστε να μην είναι σε θέση να συνειδητοποιήσει αφαιρετικά τη φωνολογική του γνώση.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (9 από 15)

- Να έχει τόσοσ εξοικειωθεί με το ατελές φωνολογικό σύστημα που έχει δομήσει, ώστε να χάσει τη γνωστική του ικανότητα να κάνει νέες υποθέσεις σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία των ήχων.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (10 από 15)

- Ο επιπολασμός των σοβαρών μορφών της φωνολογικής διαταραχής υπολογίζεται στο 2%-3% των παιδιών ηλικίας 6-7 ετών. Είναι μεγαλύτερος για τις ελαφρότερες μορφές. Η διαταραχή είναι πιο συχνή στα αγόρια. Σε σοβαρές μορφές, η ομιλία μπορεί να γίνει ακατανόητη. Οι ελαφρότερες μορφές μπορεί να μην αναγνωριστούν μέχρι να πάει το παιδί στο σχολείο. Η πορεία ποικίλλει. Οι ελαφρότερες μορφές συχνά αποκαθίστανται από μόνες τους.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (11 από 15)

- Αιτιολογικά, η διαταραχή μπορεί να συνδέεται με περιγεννητικά προβλήματα, βλάβη της ακοής, υπερωιοσχιστία, εγκεφαλική παράλυση, διανοητική καθυστέρηση κ.α., αλλά σε ποσοστό τουλάχιστον 2,5% δεν ανευρίσκεται καμία αιτία, οπότε και θεωρείται ως *αναπτυξιακού τύπου*. Σε μερικές περιπτώσεις έχει παρατηρηθεί και οικογενής εμφάνιση της διαταραχής.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (12 από 15)

- Η διαφορική διάγνωση θα γίνει από: νοητική καθυστέρηση, βλάβη της ακοής ή άλλο αισθητηριακό έλλειμμα, κινητικό έλλειμμα της ομιλίας ή σοβαρή περιβαλλοντική αποστέρηση με δοκιμασίες νοημοσύνης, ακουομετρικές δοκιμασίες, νευρολογικές εξετάσεις και το ιστορικό, διαταραχές του ρυθμού της ομιλίας ή της φωνής, οι οποίες θα διαγνωσθούν ως τραυλισμός ή διαταραχή της επικοινωνίας μη προσδιοριζόμενη αλλιώς.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (13 από 15)

- Η διάκριση ανάμεσα σε προβλήματα άρθρωσης και φωνολογικά λάθη είναι ιδιαίτερα σημαντική κατά τη διαφορική διάγνωση αποκλίσεων στο λόγο. Παιδιά με προβλήματα άρθρωσης παράγουν παραμορφωμένους ήχους, αλλοφωνικές παραλλαγές ήχων ή ήχους που δεν ανήκουν στη μητρική τους γλώσσα.

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (14 από 15)

- Για τη φωνητική καταγραφή αυτών των ήχων δεν αρκεί μόνο το Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο, αλλά και η επινόηση κάποιων περαιτέρω διακριτικών σημαδιών που περιγράφουν τον ήχο που παράγεται σε συνδυασμό με παραγλωσσικά χαρακτηριστικά (π.χ. ρυθμός αναπνοής).

Αναπτυξιακές Φωνολογικές Διαταραχές (15 από 15)

- Παιδιά με φωνολογικά προβλήματα παράγουν ορθά αρθρωμένους ήχους, απλά γίνεται λάθος χρήση τους σε συγκεκριμένα συμφραζόμενα (π.χ. ένα παιδί προφέρει [felo] αντί για [θelo]. Τα σύμβολα του Διεθνούς Φωνητικού Αλφαβήτου αρκούν για τη φωνητική καταγραφή αυτών των προβλημάτων.

Οριοθέτηση Φωνολογικών Διαταραχών

Οριοθέτηση Φωνολογικών Διαταραχών (1 από 5)

- Η διάκριση ανάμεσα σε φωνητική και φωνολογία οδήγησε στην αναγνώριση των αναπτυξιακών φωνολογικών προβλημάτων ως ξεχωριστής κατηγορίας προβλημάτων λόγου. Τα παιδιά με τέτοιου είδους προβλήματα είναι ικανά να παράγουν όλους τους ήχους, έχουν καλή ακοή και δεν εμφανίζουν ιδιαίτερα κοινωνικά ή διανοητικά προβλήματα.

Οριοθέτηση Φωνολογικών Διαταραχών (2 από 5)

- Προβλήματα στο λόγο τους εξηγούνται ως αποτέλεσμα της εξελικτικής διαδικασίας απόκτησης του φωνολογικού συστήματος της γλώσσας των ενηλίκων και μπορούν να εξαλειφθούν είτε απλά με το πέρασμα του χρόνου και την ωρίμανση των παιδιών είτε με μικρή βοήθεια, προκειμένου να συνειδητοποιηθεί η φωνολογική δομή της γλώσσας.

Οριοθέτηση Φωνολογικών Διαταραχών (3 από 5)

- Ο Shriberg (1994) έχει ισχυριστεί ότι οι αναπτυξιακές φωνολογικές διαταραχές αρχίζουν κατά τη διάρκεια της αναπτυξιακής περιόδου. Στις περισσότερες περιπτώσεις η αιτία αυτών των διαταραχών δεν μπορεί να αποδοθεί στην σημαντική έκθεση του παιδιού σε διαδικασίες της ομιλίας και της ακοής, σε γνωστικές – γλωσσικές λειτουργίες ή σε ψυχοκοινωνικές διαδικασίες. Η προέλευση τους, ωστόσο, μπορεί να σχετίζεται με γενετικές και περιβαλλοντολογικές διαφορές (Shriberg, 1994; Shriberg and Kwiatkowski, 1994).

Οριοθέτηση Φωνολογικών Διαταραχών (4 από 5)

- Τα παιδιά με φωνολογικές διαταραχές είναι ετερογενή και εμφανίζουν ένα εύρος στη σοβαρότητα εμφάνισης των συμπτωμάτων των φωνολογικών διαταραχών. Γενικά, η αναμενόμενη αναπτυξιακή περίοδος για την απόκτηση των ήχων της ομιλίας τελειώνει γύρω στην ηλικία των εννέα ετών της ηλικίας των παιδιών, συμπεριλαμβάνοντας έτσι και τα πρώτα τους σχολικά χρόνια.

Οριοθέτηση Φωνολογικών Διαταραχών (5 από 5)

- Εν ολίγοις, θεωρείται δεδομένο ότι τα παιδιά, που εμφανίζουν φωνολογικές διαταραχές διαφέρουν όσον αφορά την αιτιολογία και τη σοβαρότητα της διαταραχής και συμπεριλαμβάνουν και τη προσχολική αλλά και τη σχολική ηλικία. Ορισμένα άτομα με φωνολογικές διαταραχές αποκτούν φυσιολογική ομιλία, ενώ άλλοι συνεχίζουν να εμφανίζουν κάποια φωνολογική διαταραχή μολονότι έχουν δεχθεί κάποιο πρόγραμμα θεραπείας (Shriberg, 1994).

Διαγνωστικά Κριτήρια Κατά DSM-IV

Διαγνωστικά Κριτήρια Κατά DSM-IV (1 από 2)

- Α. Αδυναμία του ατόμου να χρησιμοποιεί αναπτυξιακά αναμενόμενους ήχους ομιλίας, που ταιριάζουν στην ηλικία και τη διάλεκτό του (π.χ. λάθη στην παραγωγή, χρήση, αναπαράσταση ή οργάνωση του ήχου όπως, αλλά χωρίς να περιορίζεται σε, υποκατάσταση ενός ήχου με κάποιον άλλο (χρησιμοποίηση του /τ/ με στόχο τον ήχο /κ/) ή παραλείψεις ήχων, όπως τα τελικά σύμφωνα).

Διαγνωστικά Κριτήρια Κατά DSM-IV (2 από 2)

- Β. Οι δυσκολίες στην παραγωγή ήχου ομιλίας παρεμποδίζουν τη σχολική ή επαγγελματική επίδοση ή την κοινωνική επικοινωνία.
- Γ. Εάν υπάρχει Νοητική Καθυστέρηση, ένα κινητικό ή αισθητηριακό έλλειμμα λόγου ή περιβαλλοντική αποστέρηση είναι παρόντα, οι δυσκολίες στην ομιλία ξεπερνούν αυτές που συνήθως συνδέονται με αυτά τα προβλήματα.

Διαταραχές Γραπτού Λόγου και Φωνολογική Ενημερότητα

Διαταραχές Γραπτού Λόγου και Φωνολογική Ενημερότητα (1 από)

- Η έλλειψη φωνολογικής ενημερότητας σε ένα παιδί θεωρείται σήμερα από πολλούς ως αιτία για την εμφάνιση δυσκολιών στην κατάκτηση του γραπτού λόγου.
- Πολλοί ερευνητές θεωρούν, ότι υπάρχει άμεση σχέση ανάμεσα στις δυσκολίες των δυσλεξικών και την έλλειψη φωνολογικής ενημερότητας. Πρόκειται για μια θέση που κυριαρχεί σήμερα ως αντίληψη στη διερεύνηση της δυσλεξίας και γενικότερα των μαθησιακών δυσκολιών.

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (1 από 12)

- Ως επικρατέστερα κριτήρια φωνολογικής ενημερότητας αναφέρονται:
- Κριτήριο προσδιορισμού της θέσης φωνημάτων. Lundberg, Ollofson και Wall, (1980),
- Κριτήριο φωνημικής ανάλυσης. Liberman, Shankweiler, Fisher και Carter, (1974).

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (2 από 12)

- Ως επικρατέστερα κριτήρια φωνολογικής ενημερότητας αναφέρονται:
- Κριτήριο αντίστροφης εκφώνησης των λέξεων.
Lundberg et al, (1980).
- Το κριτήριο σύνθεσης φωνημάτων
- Κριτήριο σύνθεσης συλλαβών

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (3 από 12)

- Ιδιαίτερη σημασία έχει να αναφερθεί η έρευνα της Brack (1992) με αντικείμενο διερεύνησης, αν και κατά πόσο το φωνολογικό έλλειμμα παραμένει στα δυσλεξικά παιδιά, όταν αυτά προχωρούν ηλικιακά. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το έλλειμμα παραμένει, ανεξάρτητα από την ηλικία των παιδιών.

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (4 από 12)

- Οι βλάβες στο φωνολογικό σύστημα αποτελούν το πιο σημαντικό και σταθερό χαρακτηριστικό των δυσλεξικών παιδιών.
- Οι φωνολογικές βλάβες παραμένουν σε όλα τα ηλικιακά στάδια, εφόσον δεν αντιμετωπιστούν.
- Η αντιμετώπιση των φωνολογικών βλαβών βελτιώνει τα φωνολογικού τύπου σφάλματα στην ανάγνωση.

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (5 από 12)

- Οι βλάβες στο φωνολογικό σύστημα αποτελούν το πιο σημαντικό και σταθερό χαρακτηριστικό των δυσλεξικών παιδιών.
- Το φωνολογικό μέρος του γλωσσικού συστήματος στους δυσλεξικούς, που δεν λειτουργεί σωστά, δεν επηρεάζει τα άλλα μέρη του ανώτερου γλωσσικού επιπέδου (σύνταξη και σημασιολογία).

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (6 από 12)

- Ακουστική ανάλυση λέξης σε φωνήματα
- Το κριτήριο αυτό περιλαμβάνεται με πολλή επιφύλαξη, μια και είναι γνωστή δυσχέρεια των δυσλεξικών παιδιών για ανάλυση λέξης στα φθογγικά της στοιχεία. Επειδή αυτό δεν είναι απόλυτο, αναμένεται μια ικανότητα έστω και περιορισμένου βαθμού.
- βάζο = β, α, ζ, ο, γράφω = γ, ρ, α, φ, ω.

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (7 από 12)

- Ακουστική σύνθεση λέξης από τις συλλαβές της
- Το παιδί καλείται να συνθέσει μια σειρά από λέξεις (δισύλλαβες έως τρισύλλαβες) από τις συλλαβές τους κυρίως και από ορισμένους μεμονωμένους φθόγγους (φωνηεντικούς), που αποτελούν στη συγκεκριμένη λέξη φωνητική συλλαβή. (ακολουθεί λίστα λέξεων).
- Π.χ. πό-δι, πόδι μά-λω-μα, μάλωμα

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (8 από 12)

- Έλεγχος της ακουστικής μνήμης με συλλαβές, λέξεις ή αριθμούς
- Πρόκειται για έλεγχο της βραχυπρόθεσμης μνήμης, κυρίως για την ικανότητα συγκράτησης γλωσσικού υλικού σε μία δοσμένη σειρά. Το κριτήριο αυτό περιλαμβάνει λίστες με λέξεις: α) που διαφέρουν ελάχιστα φωνολογικά. β) που ομοιοκαταληκτούν, γ) που έχουν την ίδια αρχική συλλαβή

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (9 από 12)

- Αναγνώριση του φωνημικού σχήματος (ακουστική μορφή) και αποκατάστασή του
- Το παιδί καλείται να αναγνωρίσει την ακουστική μορφή μιας λέξης (φωνημικό σχήμα), που του παρουσιάζεται με λαθεμένη μορφή και να την αποκαθιστά επαναλαμβάνοντας την.
- Ποιες λέξεις ακούγονται, όταν προφέρω:
- Π.χ. σα – ό – νι, τα – πέ – ζι, βρί – κω, γε – ω – γός

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (10 από 12)

- Ακουστική αναγνώριση της ομοιοκαταληξίας
- Το παιδί καλείται να διακρίνει τη λέξη εκείνη, που δεν είναι ομοιοκατάληκτη ανάμεσα σε άλλες, που είναι ομοιοκατάληκτες.
- Π.χ. κόμμα, σώμα, κόρη, κύμα, ρέμα, (ακολουθεί λίστα).

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (11 από 12)

- Ποια λέξη πρέπει να τονίζεται ιδιαίτερα σε προτάσεις
- Αυτό το σημείο και το επόμενο ελέγχουν περισσότερο, αν το παιδί διακρίνει σημαντικά στοιχεία μέσα σε ένα ηχητικό σχήμα. Η διάκριση των σημαντικών στοιχείων υποδηλώνεται με την αλλαγή της φωνής, με υπερτεμαχιακά δηλ. στοιχεία του λόγου. Η δοκιμασία υποχρεώνει σε έναν εσωτερικό έλεγχο, προτού δοθεί η απάντηση.

Κριτήρια Φωνολογικής Ενημερότητας (12 από 12)

- Ποια συλλαβή τονίζεται ιδιαίτερα στις λέξεις
- Π.χ. - δεμα, τυχερος, τηγανι, αιθουσα, (ακολουθεί λίστα).
- Μέσω του ελέγχου της φωνολογικής συνειδητοποίησης καθίσταται δυνατή η έγκαιρη πρόληψη των φωνολογικών διαταραχών αλλά και η ενίσχυση και ανάπτυξη της φωνολογικής επίγνωσης των παιδιών προσχολικής ηλικίας, η οποία διευκολύνει την εκμάθηση της ανάγνωσης και γραφής.

Βιβλιογραφία (1 από 2)

- Bauman-Waengler, J. (2012). *Articulatory and phonological impairments: A clinical focus*. Pearson Higher Ed.
- Berenthal, J. E., Bankson, N. W., & Flipsen, P. (2012). *Articulation and phonological disorders: Speech sound disorders in children*. Pearson Higher Ed.
- Bleile, K. M. (2004). *Manual of articulation and phonological disorders: Infancy through adulthood*. Cengage Learning.
- Dodd, B., Zhu, H., Crosbie, S., Holm, A., & Ozanne, A. (2002). *Diagnostic evaluation of articulation and phonology (DEAP)*. Psychology Corporation.
- Howell, J., & Dean, E. (1991). *Treating phonological disorders in children: Metaphon, theory to practice*. Singular Publishing Group.
- Ingram, D. (1977). *Phonological disability in children* (Vol. 2). Elsevier Publishing Company.
- Pella-Brooks, A., & Hegde, M. N. (2007). *Assessment and treatment of articulation and phonological disorders in children*.

Βιβλιογραφία (2 από 2)

- Shriberg, L. D. (1994). Five subtypes of developmental phonological disorders. *Clinics in Communication Disorders, 4*(1), 38-53.
- Shriberg, L. D., & Kwiatkowski, J. (1982). Phonological Disorders IA Diagnostic Classification System. *Journal of Speech and Hearing Disorders, 47*(3), 226-241.
- Shriberg, L. D., & Kwiatkowski, J. (1994). Developmental Phonological Disorders IA Clinical Profile. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 37*(5), 1100-1126.

Σημείωμα Αναφοράς

Ταφιάδης Δ. Κλινική Άσκηση στη Λογοπαθολογία 2. ΤΕΙ
Ηπείρου. Διαθέσιμο από:

<http://eclass.teiep.gr/courses/LOGO136/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

